

Nukutettuna ei pelota

Anestesiasta on ratkaiseva apu, kun korjattavaa on paljon tai hammashoidon pelko ylittämätön

Unexi Hammasnukutus hoitaa aikuisten, lasten ja kehitysvammaisten laajojen hammashoitosten nukutuksia. Siirrettävä yleisanestesiapalvelu voidaan viedä vastaanotolle ja tarjota sairaalan päiväkirurgista anestesiapalvelua vastaava nukutushoito hammaslääkärin luona.

Hammashoito yleisanestesiassa (kokonukutus) on toimiva ja turvallinen tapa toteuttaa laajoja hammashoitoja. Potilas on usein sellainen, jolle hammaslääkärikäynti aiheuttaa hallitsematonta pelkoa.

Lähes viidennes aikuisväestöstä kokee hammaslääkärikäynnit epämiellyttävinä. Hoitoon hakeutumista estävää voimakasta hammaslääkäripelkoa kokee 5–10 prosenttia aikuisista. Pienelle osalle ihmisistä pelko voi olla niin voimakas, että hoito viivästyy useita vuosia, karies ja tulehdus etenevät särkeisessä suussa.

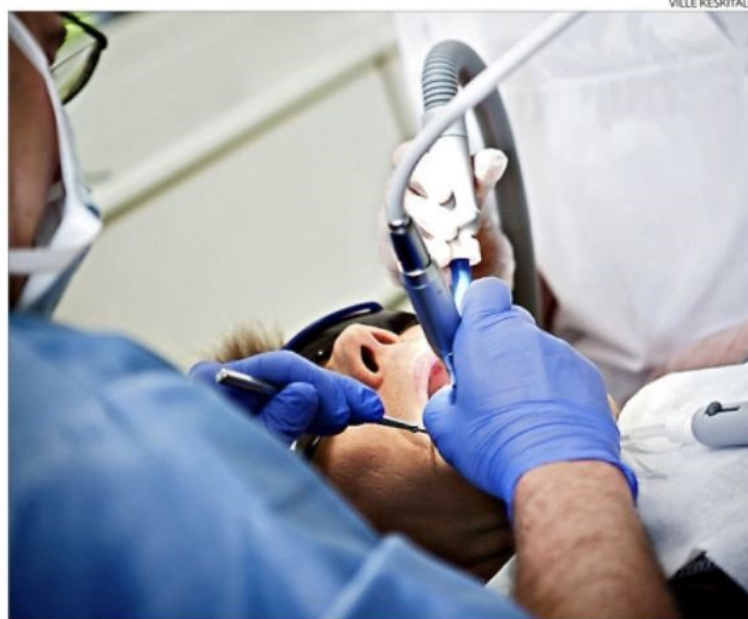
PSYKOLOGIN mukaan hammashoitopelko voi olla hyvin kapea-alainen fobia aivan tavallisella ihmisellä, jolla ei tarvitse olla mitään muita pelkoja. Reaktioivat synnyttää esimerkiksi hajut ja äänet, tai vaikkapa lapsuuden tiedostamattomat kipukokemukset.

Jollekin pelkkä hammaslääkärin kynnyksen yli astuminen on ylittämättömän este. Anestesiassa annettu hoito auttaa tämän kierteen katkaisemisessa.

HAMMASHOIDOSSA nukutus ei ole ensimmäinen vaihtoehto. Ensín kartoitetaan tilanne ja selvitetään, mitä on tehtävä, mitä voidaan tehdä ja mitä kannattaa tehdä. Hammaslääkäri suunnittelee suun hoidon, samalla annetaan kustannusarvio. Viime kädessä potilas itse tekee päätöksen omasta hoidostaan.

Nukutuslääkitys on aina kaksi kokenutta klinikkona: anestesiolääkäri ja anestesiahoitaja. Ennen nukutushoitoa tiimi soittaa asiakkaalle ja tärkeät nukutusohjeet käydään läpi. Paasto ennen anestesiasta on aina välttämätöntä – vatsan pitää nukutuksessa olla tyhjä.

Jos käytössä on säännöllisiä lääkkeitä vaikkapa verenpainelääkkeitä, saa niistä

VILLE KESKITALO

Kokonukutus on turvallinen tapa toteuttaa laajoja hammashoitoja potilaille, joille hammaslääkärikäynti aiheuttaa hallitsematonta pelkoa.

erikseen ohjeet. Nukutuksesta toipuu yleensä muutamassa tunnissa, mutta kotimatulle ja seuraavaksi yöksi kotiin tarvitaan aina saattaja. Etukäteen pitääkin aina sopia, kuka on se tuttu, joka voi siinä auttaa. Anestesiaohjeet annetaan aina myös kirjallisesti, sillä puhuttu tieto unohtuu helposti.

LASTEN anestesiahoidon tarve on yhtä tärkeä. Laajasti reikiintyneitä poistokuntoisia hampalpa näkee nukutuspäivinä usein. Olen 10 vuoden aikana nukuttanut Tampereen kaupungin hammashoidossa yli 1000 lasta. Anestesian perusteet ovat samat kuin aikuisilla – ylittämätön pelko ja laajat hammashoidot.

Vaikuttaisi, että lasten nukutushammashoidon kysyntä on pysynyt ainakin samana, tai pikemminkin kasvanut. Lapsi nukutetaan mieluiten hengitysmaskilla,

Nukutettavien ikä vaihteli nuoruusiästä orastavaan vanhuuteen ja hoidettavia oli lapsen kokoisista satakiloisiin.

usein vanhemman sylissä. Kun lasta ei pistetä hereillä, ei pelko turhaan lisääny.

Rinnekodin kehitysvamalmalaitoksessa Espoossa nukutimme neljän vuoden aikana 200 kehitysvammaista asiakasta, joiden neurologinen perusongelma vaihteli laajasti.

Nukutettavien ikä vaihteli nuoruusiästä orastavaan vanhuuteen ja hoidettavia oli lapsen kokoisista satakiloisiin. Hoito tässä asiakasryhmässä on tärkeä, ja yleensä järjestettävissä samoin periaattein kuin muillakin.

SUUN TULEHDUKSET voivat heikentää yleisterveyttä ja lisätä muiden muassa sydäntautien riskiä. Ennalta suunnitellen voidaan yleisanestesiassa korjata koko suu kuntoon kerralla. Myös aikaa

säästyy, kun muuten hoidossa pitäisi käydä monta eri kertaa.

Hoitamalla koko suu kerralla varmistetaan, että hoitosarja ei pelon tai kiireen vuoksi jää kesken – kuten muuten herkästi voisi käydä.

Ilkka Kalli

● LKT, Dos. anestesiologian erikoislääkäri, Pihlajalinna Hammasklinikka Jyväskylässä, Unexi Hammasnukutus

Yleisanestesia hammashoidossa

- Anestesia auttaa, kun pelko estää hammashoidon – pätee sekä aikuisen että lapsen
- Myös laaja ja viivästynyt (monen käynnin) hammashoito voidaan tehdä kerralla, kiireisenkin aika säästyy.
- Hyvä suunnitelma aina ennen hoitoa – hammaslää-

- käri katsoo kerran suuhun (ei tee silloin mitään muuta)
- Anestesiatiimi soittaa aina asiakkaalle ennen nukutusta, voi kysyä ja saa vastauksia
- Nukutuksesta toipuu kotiin lähtijäksi parissa tunnissa, saattaja pitää aina olla varmuuden vuoksi.